

ה"ת 10911/08/16 - שחאדה איחסאן לבנין בע"מ נגד משטרת ישראל/ עירון

בית משפט השלום בחדרה

ה"ת 10911-08-16 שחאדה איחסאן לבנין בע"מ נ' משטרת ישראל/ עירון

בפני מבקשת נגד משיבה	כבוד השופט אמיר סלאמה
	שחאדה איחסאן לבנין בע"מ
	משטרת ישראל/ עירון

החלטה

1. בפניי בקשה להחזרת תפוס.
2. ביום 27.7.2016 תפסה המשטרה רכב מסחרי מסוג מרצדס מ.ר. 20-471-32 (להלן: "הרכב"). יש לציין שבבקשה נפלה טעות סופר, כאשר צוין בה שמדובר ברכב מ.ר. 20-471-37 (במקום 32 בסוף).
3. ברקע תפיסת הרכב פעילות משטרתית שבוצעה בתאריך 27.7.2016 בשעות הבוקר, ביישוב חריש, במסגרתה נעצרו על ידי המשטרה מספר שוהים בלתי חוקיים, תושבי השטחים, אשר לא היה בידיהם אישורי כניסה ו/או שהייה בארץ.
4. יחד עם השוהים הבלתי חוקיים נעצר אדם בשם נסר מסארווה (להלן: "נסר"), שעל פי החשד העסיק או הסיע את השוהים בלתי חוקיים.
5. אותו נסר מועסק על ידי חברת בנייה בשם "איחסאן שחאדה בע"מ" (להלן: "החברה"), היא המבקשת לפניי.
6. המשטרה חקרה את המעורבים, ולבסוף הגישה כתב אישום כנגד מספר שוהים בלתי חוקיים בעבירה לפי חוק הכניסה לישראל, וכתב אישום נפרד כנגד נסר בעבירות של הסעת תושב זר השוהה בישראל שלא כדין והלנה או העסקת 2 שוהים בלתי חוקיים ומעלה.
7. הרכב נתפס מספר שעות לאחר מעצרו של נסר ושל השוהים הבלתי חוקיים.

אין חולק שהרכב הוא בבעלות החברה (ראו דברי ב"כ המשיבה בעמוד 1 לפרוטוקול הישיבה מיום 8.8.16, שורה 27).

5. בבקשה שלפניי נטען שהמבקשת היא חברה קבלנית גדולה המנהלת פרויקטים שונים ברחבי ישראל, כאשר במסגרת אחד הפרוייקטים ביצעה עבודות בנייה ביישוב חריש. נטען שהמטרה תפסה את הרכב יותר מעשר שעות לאחר סיום המבצע בו נעצרו השוהים הבלתי חוקיים, כאשר הרכב היה ריק מפועלים.

נטען כי תפיסת הרכב נעשתה שלא כדין, וכי בזמן התפיסה לא בוצעה ברכב כל עבירה.

עוד נטען שנכון לשלב זה לא הוגשו כתבי אישום נגד החברה או נגד מר איחסאן שחאדה (להלן: "שחאדה"), שהוא הבעלים של החברה.

נטען שהחקירה הגיעה לסיומ, ולמטרה אין צורך בהחזקת הרכב כראיה.

עוד נטען שככל שכוונת המטרה היא להבטיח את חילוט הרכב, ניתן להשיג זאת על ידי אמצעים פחותים מאשר החזקת הרכב בידי המטרה.

6. ביום 8.8.2016 התקיים דיון בבקשה במעמד שני הצדדים (בין היתר בנוכחות שחאדה).

ב"כ המשיבה טען כי מדובר ברכב בו השתמש נסר, שהוא מנהל בחברה, על מנת להסיע שוהים בלתי חוקיים. נטען שהרכב שייך לחברה, וכי בשלב זה החקירה בעניינו של שחאדה נמצאת בעיצומה. בהקשר זה צוין כי שחאדה התחמק בשלב ראשון מלהתייבב לחקירה או מלשתף פעולה, ורק לאחרונה, במסגרת דיונים בבקשה למעצרו של נסר עד תום ההליכים, טרח להתייבב, כך שהחקירה בעניינו טרם הסתיימה.

ב"כ המשיבה טען כי עדיין מוקדם לשחרר את הרכב, וכי יש לחכות עד לסיום החקירה בעניינו של שחאדה, דבר שיכול להוביל להעמדתם לדיון של שחאדה ו/או החברה, בגין העסקה או הסעה של שוהים בלתי חוקיים.

לשאלתי הבהיר ב"כ המשיבה כי תכלית תפיסת הרכב היא לצורך הבטחת חילוט עתידי (עמ' 2 לפרוטוקול הדיון, שורה 1).

בתום הדיון נמסר לעיוני חומר החקירה, ונקבע שהחלטת תינתן בהמשך.

דיון והכרעה

7. כידוע במסגרת בקשה מסוג זה יש לתת את הדעת למספר סוגיות:

א. האם היתה מלכתחילה עילה לתפיסת הרכב.

ב. ככל שהתשובה חיובית, מהי תכלית תפיסת הרכב.

ג. האם קיימת "חלופת תפיסה", שאינה כרוכה בהמשך תפיסת הרכב בידי המשטרה, ואשר יש בה כדי להבטיח את תכלית התפיסה.

עילת תפיסה

8. סעיף 32(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), תשכ"ח - 1969, קובע כדלקמן:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותה חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל העבירה, שניתן כשכר ועד ביצוע העבירה או כאמצעי לביצועה".

9. עיון בחומר החקירה שמונח לפניי מלמד שבמקרה דנן קיימת עילת תפיסה ביחס לרכב. מהעדויות שנגבו על ידי המשטרה בחקירה הנוגעת לנסר ולשוהים הבלתי חוקיים, עולה שהרכב שימש להסעתם של חלק מהשוהים הבלתי חוקיים אשר נעצרו על ידי המשטרה. בהקשר זה יצוין כי מעדותו של נסר, שכאמור מועסק על ידי החברה, עולה שהרכב שימש אותו להסעת פועלים מהשטחים (ראו למשל שורה 46 להודעתו של נסר). עוד יצוין כי חלק מהשוהים הבלתי חוקיים מסרו בהודעותיהם במשטרה, כי הם עובדים עבור מר איחסאן שחאדה, ואחד מהם (ארכאן חושיה), מסר בהודעתו כי מי שמסיע אותו מהמחסום הוא נסר, באמצעות רכב מרצדס (שורה 34 להודעתו).

קיים אפוא בסיס ראייתי, במידה המספקת בשלב זה, לכך שהרכב שימש לביצוע עבירה של הסעת שוהים בלתי חוקיים, ועל כן מתקיימת בעניינו עילת תפיסה בהתאם לסעיף 32(א) הנ"ל.

תכלית התפיסה

10. אשר לתכלית התפיסה, ב"כ המשיבה הבהיר בדיון לפניי כי התכלית במקרה דנן היא לצורך הבטחת חילוט הרכב בעתיד. יודגש כי המשיבה לא טענה בדיון לפניי שתפיסת הרכב מיועדת כדי למנוע סכנה של הסעה עתידית של שוהים בלתי חוקיים באמצעות הרכב, כך שכלל לא נטען, וממילא לא הוכח, שקיימת עילת תפיסה של מסוכנות. עילת התפיסה היחידה העומדת על הפרק נוגעת כאמור להבטחת חילוט עתידי.

11. תפיסת חפץ לצורך הבטחת חילוטו בעתיד מבוססת בראש ובראשונה על האמור בסעיף 39 (א) בפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש). המשך תפיסתו של חפץ להבטחת חילוטו בעתיד דורש קיומו

של "פוטנציאל חילוט", שדורש הערכה ביחס לשאלה האם הליך פלילי שננקט, או עומד להינקט, יכול להסתיים בכך שהחפץ יחולט.

פוטנציאל חילוט

12. השאלה היא האם קיים פוטנציאל חילוט של הרכב במקרה דנן.

13. במסגרת כתב האישום שהוגש כנגד נסר הודיעה המאשימה, כי בכוונתה לחלט את הרכב, אולם ספק אם יש בסיס חוקי לכך במקרה דנן. המאשימה הודיעה כי היא מתכוונת לחלט את הרכב מכוח האמור בסעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי, אולם סעיף זה, כמצוטט לעיל, דורש קיום זיקה של בעלות בין הרכב שיש לגביו כוונת חילוט לבין הנאשם. כאמור לעיל, אין חולק כי הרכב נמצא בבעלות החברה, ולא נסר, ושכך ספק אם ניתן יהיה לחלט את הרכב במסגרת ההליכים כנגד נסר.

ודוקו. המדינה לא טענה, לא במסגרת ההליכים נגד נסר, ולא במסגרת ההליך לפני, כי קיימת סמכות חילוט מכוח בסיס חוקי אחר, לרבות חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (שממילא ספק אם קיימת עילת חילוט מכוחו במקרה דנן).

בשים לב לאמור, אין לומר כי קיים פוטנציאל חילוט של הרכב במסגרת ההליך נגד נסר.

14. יחד עם זאת, קיים במקרה דנן פוטנציאל חילוט בכל הנוגע לחקירה המתנהלת בעניינו של שחאדה, אשר יכולה להסתיים בהעמדתו לדין או בהעמדת החברה לדין.

כאמור, החקירה בהקשר זה טרם הסתיימה, ולא מן הנמנע שבסופה יינקטו הליכים נגד מר שחאדה או נגד החברה. בהקשר זה אציין שקיימת תשתית ראייתית שיכולה להביא להעמדתם לדין של שחאדה ו/או של החברה, כעולה מחומר החקירה בעניינו של נסר ובעניינם של השוהים הבלתי חוקיים. ככל שיינקטו הליכים כאמור, קיים במסגרת אותם הליכים פוטנציאל חילוט שיכול להביא בסופו של דבר לחילוט הרכב.

יש לציין כי הדין מכיר באפשרות תפיסת חפץ לצרכי חילוט גם בטרם הגשת כתב אישום (סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי), אם כי קיימת מגבלת זמן ממועד תפיסת החפץ ועד הגשת כתב אישום.

כך או אחרת, פוטנציאל החילוט בענייננו מתקיים בהקשר של החקירה המתנהלת בעניינו של שחאדה, הבעלים של החברה.

חלופת תפיסה

15. משקבענו קיומה של עילת תפיסה, וקבענו קיומו של פוטנציאל חילוט (בשים לב לתכלית התפיסה), יש לדון כעת בשאלה האם קיימת חלופת תפיסה.

16. הלכה היא שכאשר מדובר בתפיסת חפץ לצורך הבטחת חילוט עתידי, יש לבחון האם קיימים אמצעים בעלי עוצמת פגיעה פחותה יותר בזכות הקניין בחפץ, אשר יש בהם כדי להשיג את תכלית התפיסה, המגולמת במקרה זה בצורך בהבטחת חילוט עתידי (ראו למשל בש"פ 342/06 לרגו נ' מ"י).

כאשר בתפיסה לצרכי חילוט עתידי עסקינן, הפסיקה קובעת כי ניתן להורות על שחרור החפץ לידי בעליו, באופן שיגשים את זכותו הקניינית מחד, ומאידיך לקבוע תנאים לשחרור הרכב אשר יהיה בהם להבטיח, באופן סביר, אפשרות של חילוט עתידי של הרכב. בהקשר זה יצוין כי הפסיקה קבעה שבין יתר התנאים המיועדים להבטחת חילוט עתידי, הכלל הוא שיש להורות על הפקדת ערבון כספי בשיעור של 25% עד 30% משווי הרכב התפוס (ראו למשל בש"פ 6529/10 מגידיש נ' מ"י).

17. בהתחשב בכל האמור לעיל, ובשים לב לכך שתכלית התפיסה היחידה העומדת על הפרק היא הבטחת חילוט עתידי, ולכך שניתן לקבוע תנאים אשר יאפשרו את שחרור הרכב כנגד הבטחת חילוט עתידי, אורה על שחרור הרכב כנגד הפקדת ערבון כספי שערכו יהיה כ- 25% משווי הרכב, וזאת ביחד עם תנאים נוספים שיבטיחו את אפשרות מימוש החילוט. בהקשר זה אציין כי מדובר ברכב מסחרי מסוג מרצדס שנת יצור 2015, אשר אמנם לא הובאו בפניי ראיות ישירות לשוויו, אך מר שחאדה מסר בדיון מיום 8.8.16 (דברים שאמנם לא נרשמו בפרוטוקול), כי שווי הרכב עומד על כ- 250,000 ₪, הערכה שהיא בעיניי בגדר הסביר.

18. אין לקבל את טענת המשיבה ולפיה עדיין "מוקדם מדי" להורות על שחרור הרכב, בשים לב לכך שהחקירה בעניינם של שחאדה והחברה לא הסתיימו. במקרה דנן אין נפקות לכך שהחקירה לא הסתיימה, שכן במקרה דנן הרכב אינו נחוץ כראיה חפצית לצרכי החקירה (או לצרכי ניהול משפט עתידי), כאשר גם בהקשר של שחאדה והחברה נטען כי תפיסת הרכב מיועדת להבטיח חילוט עתידי. הואיל וכך, ניתן לשקול חלופת תפיסה (שתבטיח את החילוט מתוך הנחה מחמירה ולפיה החברה ו/או שחאדה יועמדו לדין), גם בטרם סיום החקירה.

סוף דבר

19. נוכח כל האמור לעיל אני מורה על שחרור הרכב מושא הבקשה לידי המבקשת בכפוף לקיום התנאים הבאים:

א. המבקשת תפקיד בקופת בית המשפט סכום במזומן של 65,000 ₪.

- ב. מנהל המבקשת והבעלים שלה, מר איחסאן שחאדה הנ"ל, יחתום על התחייבות בדבר אי ביצוע דיספוזיציה כלשהי ברכב מושא הבקשה, לרבות אי ביצוע מכירה ו/או שיעבוד הזכויות ברכב ו/או משכון הזכויות בדרך כלשהי. לצורך הבטחת התחייבות זו, יחתום מר שחאדה על ערבות אישית בסך 50,000 ₪.
- ג. המבקשת תרשום במשרד הרישוי הערה בדבר איסור ביצוע דיספוזיציה כאמור ברכב, ותציג למשיבה אסמכתא בדבר רישום כאמור.
- ד. המבקשת תרשום שעבוד לטובת המשיבה/מדינת ישראל אצל רשם המשכונות ביחס לרכב הנ"ל, ותציג בפני המשיבה אסמכתא בדבר רישום כאמור.
- ה. המבקשת תדאג לעריכת ביטוח לכיסוי נזקים שעלולים להיגרם לרכב, בסכום הביטוח אשר יהלום את שווי הרכב, וכאשר המשיבה/מדינת ישראל תיכלל כמבוטחת על פי הפוליסה. על המבקשת להציג בפני המשיבה אסמכתא בדבר עריכת ביטוח כאמור.
20. הרכב ישוחרר לידי המבקשת לאחר קיום כל התנאים הנ"ל, אך לא לפני 11.8.16 שעה 14:00, על מנת לאפשר למשיבה שהות להגיש ערר עם בקשת עיכוב ביצוע, ככל שתחפוץ בכך. יחד עם זאת, היא ולא תודיע המשיבה, עד ליום 10.8.16 בשעה 11:00, על כוונתה להגיש ערר, תוכל המבקשת לשחרר את הרכב בכפוף למילוי התנאים הנ"ל.
21. מובהר כי למי מהצדדים, לרבות למבקשת, נתונה הזכות לבקש עיון מחדש בתנאי השחרור נוכח חלוף הזמן או שינוי הנסיבות, למשל במקרה של סיום החקירה בעניינו של שחאדה ללא העמדתו, או העמדת המבקשת, לדין.

המזכירות תעביר החלטה זו לצדדים באופן מידי.

ניתנה היום, ה' אב תשע"ו, 09 אוגוסט 2016, בהעדר הצדדים.